HOTĂRÂREA CURȚII (Camera a cincea)

13 februarie 2025 *

„Recurs – Piața internă a energiei electrice – Linie directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică – Regulamentul (UE) 2017/2195 – Articolul 1 alineatele (6) și (7) – Operatorii de transport și de sistem (OTS) – Participarea la platformele europene pentru schimbul de produse standard de energie de echilibrare – Articolul 263 TFUE – Acțiune în anulare – Admisibilitate – Noțiunea de «act atacabil» – Scrisoare din partea Comisiei Europene prin care se refuză participarea la platformele europene a unui OTS care își desfășoară activitatea în Elveția”

În cauza C-121/23 P,

având ca obiect un recurs formulat în temeiul articolului 56 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, introdus la 28 februarie 2023,

Swissgrid AG, cu sediul în Aarau (Elveția), reprezentată de P. De Baere, P. L’Ecluse, V. Lefever și K. T’Syen, avocats,

recurentă,

cealaltă parte din procedură fiind:

Comisia Europeană, reprezentată de O. Beynet și B. De Meester, în calitate de agenți,

pârâtă în primă instanță,

CURTEA (Camera a cincea),

compusă din domnul I. Jarukaitis (raportor), președintele Camerei a patra, îndeplinind funcția de președinte al Camerei a cincea, și domnii D. Gratsias și E. Regan, judecători,

avocat general: doamna J. Kokott,

grefier: doamna A. Lamote, administratoare,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 8 mai 2024,

după ascultarea concluziilor avocatei generale în ședința din 11 iulie 2024,

pronunță prezenta

* Limba de procedură: engleza.

Hotărâre

1 Prin recursul formulat, Swissgrid AG solicită anularea Ordonanței Tribunalului Uniunii Europene din 21 decembrie 2022, Swissgrid/Comisia (T-127/21, denumită în continuare „ordonanța atacată”, EU:T:2022:868), prin care acesta a respins ca inadmisibilă acțiunea sa având ca obiect anularea deciziei pretins cuprinse într-o scrisoare semnată de o directoare a Direcției Generale (DG) Energie a Comisiei Europene, prin care aceasta ar fi refuzat să autorizeze, în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul (UE) 2017/2195 al Comisiei din 23 noiembrie 2017 de stabilire a unei linii directoare privind echilibrarea sistemului de energie electrică (JO 2017, L 312, p. 6), participarea Confederației Elvețiene la platformele europene pentru schimbul de produse standard de energie de echilibrare (denumite în continuare „platformele europene de energie de echilibrare”), în special la platforma *Trans European Replacement Reserves Exchange* (Platforma europeană pentru schimburi transfrontaliere de rezerve de înlocuire, denumită în continuare „platforma TERRE”).

Cadrul juridic

2 Articolul 1 din Regulamentul 2017/2195, intitulat „Obiect și domeniu de aplicare”, prevede la alineatele (1), (2), (6) și (7):

„(1) Prezentul regulament stabilește o linie directoare detaliată cu privire la echilibrarea sistemului de energie electrică, inclusiv principii comune privind achiziționarea și decontarea rezervelor de stabilizare a frecvenței, a rezervelor pentru restabilirea frecvenței și a rezervelor de înlocuire, precum și o metodologie comună pentru activarea rezervelor pentru restabilirea frecvenței și a rezervelor de înlocuire.

(2) Prezentul regulament se aplică operatorilor de transport și de sistem («OTS»), […] Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei («Agenția»), Rețelei europene a operatorilor de sisteme de transport de energie electrică («ENTSO-E»), […]

[…]

(6) [Platformele europene de energie de echilibrare] pot fi deschise pentru operatorii de transport și de sistem care își desfășoară activitatea în [Confederația Elvețiană], cu condiția ca legislația națională a acestei țări să pună în aplicare principalele dispoziții ale legislației Uniunii privind piața energiei electrice și ca între Uniune[a Europeană] și [Confederația Elvețiană] să existe un acord interguvernamental de cooperare în materie de energie electrică sau dacă excluderea [Confederației Elvețiene] poate determina trecerea prin această țară a unor fluxuri fizice neprogramate de energie electrică care ar pune în pericol securitatea sistemului din regiune.

(7) Sub rezerva îndeplinirii condițiilor de la alineatul (6), participarea [Confederației Elvețiene] la [platformele europene de energie de echilibrare] se decide de către Comisie, pe baza unui aviz emis de agenție și de toți OTS, în conformitate cu procedurile prevăzute la articolul 4 alineatul (3). Drepturile și responsabilitățile operatorilor de transport și de sistem din [Confederația Elvețiană] trebuie să fie coerente cu drepturile și responsabilitățile OTS care își desfășoară activitatea în Uniune, pentru a permite o bună funcționare a pieței de echilibrare la nivelul Uniunii și existența unor condiții de concurență echitabile pentru toate părțile interesate.”

Istoricul litigiului

3 Istoricul litigiului, astfel cum este prezentat la punctele 2-10 din ordonanța atacată, poate fi rezumat după cum urmează.

4 Recurenta este o societate pe acțiuni de drept elvețian, care acționează ca unic OTS în Confederația Elvețiană. Aceasta participă la ENTSO-E.

5 Un anumit număr de OTS-uri, printre care și recurenta, au conceput platforma TERRE.

6 La 7 septembrie 2017, ansamblul OTS-urilor din Uniune, reunit în cadrul ENTSO-E, a emis un aviz favorabil participării Confederației Elvețiene la platformele europene de energie de echilibrare, în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195.

7 La 10 aprilie 2018, Agenția a emis de asemenea un aviz privind participarea Confederației Elvețiene la platformele europene de energie de echilibrare, în temeiul aceleiași dispoziții. În acest aviz, Agenția a subliniat că ea era în general de acord cu aprecierea OTS-urilor în ceea ce privește eficacitatea pe care ar prezenta-o o participare deplină a Confederației Elvețiene la aceste platforme. În plus, ea a evidențiat că era important ca Confederația Elvețiană să pună în aplicare ansamblul Regulamentului 2017/2195 și al dispozițiilor care sunt asociate acestuia pentru ca OTS-urile din Uniunea Europeană și din Elveția să fie pe picior de egalitate.

8 La 31 iulie 2020, directorul general adjunct al DG Energie a adresat o scrisoare ENTSO-E și recurentei, în care își exprima surpriza cu privire la intenția OTS-urilor din Uniune de a o include pe recurentă în platforma TERRE în calitate de membru cu drepturi depline. Acesta sublinia de asemenea faptul că cuplarea și echilibrarea piețelor fac parte dintr-un cadru complet de drepturi și de obligații cu forță juridică, cu privire la care Confederația Elvețiană nu își exprimase încă acordul, astfel încât operatorii și OTS-urile elvețiene nu aveau în principiu dreptul de a participa la această platformă. În plus, el a amintit că Comisia nu acordase Confederației Elvețiene nicio excepție în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195.

9 La 29 septembrie 2020, recurenta a răspuns Comisiei arătând că participarea sa deplină la platformele europene de energie de echilibrare este indispensabilă din motive de securitate a sistemului de energie electrică. Aceasta a susținut în esență că luarea sa în considerare în procesul de calcul al capacității Uniunii și includerea sa în analiza securității operaționale sunt insuficiente. În plus, ea a făcut trimitere la motivele care figurează în avizul ENTSO-E din 7 septembrie 2017, precum și în cel al Agenției din 10 aprilie 2018.

10 La 5 noiembrie 2020, ENTSO-E a răspuns Comisiei că, deși decizia privind participarea Confederației Elvețiene la platformele europene de energie de echilibrare aparține Comisiei în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, OTS-urile din Uniune și Agenția au emis un aviz favorabil pentru o asemenea participare.

11 Printr-o scrisoare din 8 decembrie 2020, recurenta a amintit de asemenea Comisiei că OTS-urile din Uniune și Agenția au emis un aviz favorabil participării sale la platforma TERRE. Ea i-a solicitat să autorizeze această participare în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195.

12 Printr-o scrisoare din 17 decembrie 2020 (denumită în continuare „scrisoarea în litigiu”), adresată OTS-urilor din Uniune și semnată de o directoare a DG Energie, în primul rând, s-a subliniat că participarea recurentei la proiectul de platformă TERRE nu era conformă cu dreptul Uniunii aplicabil, și anume cu articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195. În al doilea rând, ea a amintit că avizul Agenției sublinia importanța unei puneri în aplicare de către Confederația Elvețiană a ansamblului acestui regulament și a dispozițiilor care erau asociate acestuia. În al treilea rând, s-a reținut că anumite măsuri răspundeau suficient riscurilor pe care le prezentau fluxurile fizice neprogramate de energie electrică și, prin urmare, că participarea Confederației Elvețiene la platformele europene de energie de echilibrare nu era necesară. În această privință, s-a subliniat că temeiul securității operaționale consta, pe de o parte, în (re)calcularea capacității și, pe de altă parte, în coordonarea securității operaționale pe o bază regională, care includeau deja Confederația Elvețiană. În al patrulea rând și în consecință, s-a concluzionat că Comisia nu identifică niciun motiv pentru a adopta o decizie prin care Confederația Elvețiană să fie autorizată să participe la platformele europene de energie de echilibrare, în special la platforma TERRE. În al cincilea rând, s-a solicitat OTS-urilor din Uniune „să restabilească o situație conformă cu condițiile de participare la platformele [Uniunii] prevăzute de [Regulamentul 2017/2195] și să o excludă pe [recurentă] de pe platforma TERRE cel târziu la 1 martie 2021”.

Procedura în fața Tribunalului și ordonanța atacată

13 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 26 februarie 2021, recurenta a introdus o acțiune în temeiul articolului 263 TFUE având ca obiect anularea deciziei despre care se pretinde că ar fi cuprinsă în scrisoarea în litigiu.

14 Printr-un act separat depus la grefa Tribunalului la 19 mai 2021, Comisia a invocat o excepție de inadmisibilitate. Pe de o parte, aceasta a susținut că scrisoarea în litigiu nu este un act atacabil, în sensul articolului 263 TFUE, întrucât intră în cadrul unui simplu schimb informal între reprezentanții OTS-urilor din Uniune și DG Energie și nu reflectă poziția definitivă a Comisiei, astfel încât nu produce niciun efect juridic obligatoriu. Pe de altă parte, Comisia a subliniat că recurenta nu are calitate procesuală activă, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, întrucât scrisoarea menționată nu o privește în mod direct.

15 Prin Ordonanța din 7 octombrie 2021, Tribunalul a decis să continue procedura pe fond înainte de a se pronunța cu privire la excepția de inadmisibilitate ridicată de Comisie.

16 Prin ordonanța atacată, Tribunalul a respins acțiunea ca inadmisibilă pentru motivul că scrisoarea în litigiu nu era un act susceptibil să fie atacat cu acțiune în anulare în temeiul articolului 263 TFUE. Astfel, potrivit Tribunalului, recurenta, în calitate de OTS elvețian, nu dispunea de niciun drept individual de a solicita și de a obține din partea Comisiei să adopte o decizie de autorizare a participării Confederației Elvețiene și, prin urmare, a OTS-urilor care își desfășoară activitatea în această țară la platformele europene de energie de echilibrare. Această scrisoare nu constituia, așadar, o decizie susceptibilă să producă efecte juridice în privința recurentei, de natură să modifice situația sa juridică.

Concluziile părților în fața Curții

17 Prin recursul formulat, recurenta solicită Curții:

– anularea ordonanței atacate;

– constatarea admisibilității acțiunii în anulare;

– trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la temeinicia acțiunii și

– soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată aferente procedurii de recurs.

18 Comisia solicită Curții respingerea acțiunii ca nefondată și obligarea recurentei la plata cheltuielilor de judecată.

Cu privire la recurs

19 În susținerea recursului, recurenta invocă trei motive. Prin intermediul primului motiv, aceasta arată că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept prin aplicarea unui criteriu juridic eronat pentru a stabili dacă scrisoarea în litigiu constituie un act atacabil, în sensul articolului 263 TFUE. Prin intermediul celui de al doilea motiv, ea reproșează Tribunalului că a săvârșit o eroare de drept atunci când a statuat că articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195 nu îi conferă drepturi susceptibile de a fi afectate de această scrisoare. Prin intermediul celui de al treilea motiv, ea invocă lipsa motivării ordonanței atacate în ceea ce privește concluzia potrivit căreia acest articol 1 alineatul (7) nu îi conferă niciun drept individual.

20 Trebuie să se înceapă prin examinarea primului motiv.

Argumentația părților

21 Prin intermediul primului motiv, care vizează punctele 19, 23, 29 și 30 din ordonanța atacată, recurenta arată că, în măsura în care nu era destinatara scrisorii în litigiu, Tribunalul a aplicat, la punctele 23 și 30 din această ordonanță, un criteriu juridic eronat, impunând ca această scrisoare să producă efecte juridice obligatorii în privința sa. Aceeași eroare ar afecta punctul 29 din ordonanța menționată.

22 În această privință, recurenta observă, în primul rând, că nu făcea parte dintre destinatarii scrisorii în litigiu întrucât aceasta a fost adresată în mod formal reprezentanților OTS-urilor din Uniune. Or, atunci când o persoană fizică sau juridică formulează o acțiune împotriva unui act al cărui destinatar nu este, nu ar fi necesar, pentru ca acțiunea sa să fie admisibilă, ca acest act să producă efecte juridice obligatorii în privința sa. Într-un asemenea caz, ar fi suficient să se stabilească faptul că, pe de o parte, actul menționat urmărește să producă efecte juridice obligatorii față de destinatarul său și că, pe de altă parte, persoana care a introdus acțiunea își justifică calitatea procesuală activă în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE.

23 În al doilea rând, în scrisoarea în litigiu, Comisia a solicitat OTS-urilor din Uniune „să restabilească o situație conformă cu condițiile de participare la platformele [Uniunii] prevăzute de [Regulamentul 2017/2195] și să o excludă pe [recurentă] de pe platforma TERRE cel târziu la 1 martie 2021”. Ținând seama de termenii utilizați și de termenul stabilit, această scrisoare ar conține, așadar, o somație adresată tuturor OTS-urilor din Uniune.

24 În al treilea rând, recurenta susține că scrisoarea în litigiu o privește în mod individual și direct, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE, ceea ce Tribunalul ar fi admis de altfel la punctul 30 din ordonanța atacată.

25 Comisia solicită respingerea primului motiv ca nefondat și, în orice caz, ca inoperant.

26 Astfel, în primul rând, ar reieși în mod clar din jurisprudența Curții că, chiar și atunci când o acțiune în anulare este introdusă de o persoană fizică sau juridică împotriva unui act al cărui destinatar nu este, cerința potrivit căreia efectele juridice obligatorii ale acestui act trebuie să fie de natură să afecteze interesele persoanei respective, modificând în mod distinct situația sa juridică, rămâne aplicabilă, împreună cu condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE. În consecință, Tribunalul ar fi cercetat în ordonanța atacată fără a săvârși o eroare de drept dacă scrisoarea în litigiu era susceptibilă să producă asemenea efecte juridice în privința recurentei.

27 În al doilea rând, scrisoarea în litigiu nu ar face decât să stabilească situația juridică în temeiul Regulamentului 2017/2195 și nu ar produce niciun efect juridic obligatoriu asupra destinatarilor săi, ținând seama de lipsa unor competențe de executare directe ale Comisiei față de OTS-uri.

28 În al treilea rând, o simplă scrisoare a unei directoare a DG Energie nu ar constitui un act susceptibil să fie obligatoriu pentru Comisie în vreun fel. Astfel, în conformitate cu regulamentul de procedură al acestei instituții, deciziile acesteia din urmă ar fi adoptate de colegiul comisarilor, cu excepția cazului în care se acordă o abilitare sau o delegare unui membru al Comisiei, unui director general ori unui șef de serviciu, ceea ce nu ar fi cazul în speță.

29 În al patrulea rând, cererea adresată OTS-urilor din Uniune de a restabili respectarea dreptului Uniunii într-un anumit termen, care figurează în scrisoarea în litigiu, ar urmări numai acordarea un „termen de grație” în cursul căruia Comisia s-ar abține să ia măsuri de executare în privința statelor membre și s-ar încuraja părțile în cauză să procedeze la această restabilire fără ca Comisia să fie obligată să inițieze acțiuni formale în justiție. Astfel, această scrisoare nu ar menționa nicio sancțiune imediată în cazul nerespectării de către OTS-urile din Uniune a acestui termen.

30 În al cincilea rând, scrisoarea în litigiu nu ar privi-o în mod direct pe recurentă, care, prin urmare, ar fi lipsită de calitate procesuală activă, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. Astfel, dintr-o jurisprudență constantă ar reieși că faptul că o persoană fizică sau juridică este vizată în mod direct de o măsură a Uniunii presupune ca această măsură să producă în mod direct efecte asupra situației sale juridice și să nu lase nicio putere de apreciere destinatarilor săi în ceea ce privește punerea în aplicare a măsurii menționate. Or, recurenta nu ar fi dovedit că aceasta era situația în speță și, contrar celor susținute de ea, Tribunalul nu ar fi concluzionat, la punctul 30 din ordonanța atacată, că era vizată în mod direct și individual de această scrisoare.

31 În ceea ce privește în special afirmația recurentei potrivit căreia scrisoarea în litigiu o privește în mod direct în măsura în care o privează de drepturile și de obligațiile legate de aderarea la platforma TERRE, Comisia arată că nu se poate considera că asemenea efecte decurg în mod direct din această scrisoare. Chiar presupunând că OTS-urile din Uniune ar fi puse în situația să o excludă pe recurentă de pe această platformă, o asemenea măsură ar rezulta din faptul că recurenta nu poate fi în mod legal membră a platformei menționate, precum și din aplicarea dreptului Uniunii de către autoritățile naționale de reglementare din domeniul energiei. Scrisoarea respectivă nu poate în sine să o priveze pe recurentă de un drept de care nu dispune.

32 În memoriul său în replică, recurenta subliniază că, prin faptul că a statuat că scrisoarea în litigiu nu urmărește să producă efecte juridice obligatorii în privința sa și că nu este susceptibilă să facă obiectul unei acțiuni în anulare, Tribunalul a confundat caracterul atacabil al unui act și calitatea procesuală activă, astfel cum sunt definite în Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia (C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656).

33 În ceea ce privește, în primul rând, argumentul Comisiei potrivit căruia aceasta nu avusese intenția de a conferi scrisorii în litigiu efecte juridice obligatorii, recurenta afirmă că intenția autorului unui act trebuie determinată în mod obiectiv. Astfel, caracterul atacabil al actului ar depinde de semnificația obiectivă pe care acest act o poate avea în mod rezonabil, în momentul în care este comunicat, pentru un destinatar diligent și avizat. Afirmațiile Comisiei referitoare la scopul scrisorii în litigiu, formulate *a posteriori*, nu ar fi, așadar, pertinente.

34 În al doilea rând, nici argumentele Comisiei întemeiate pe faptul că nu dispune de competențe obligatorii în privința OTS-urilor din Uniune pentru a impune excluderea recurentei de pe platforma TERRE și că scrisoarea în litigiu nu prevede o sancțiune în cazul nerespectării acestei cerințe nu ar fi pertinente, întrucât aceste circumstanțe nu ar prezenta un caracter evident pentru OTS-urile din Uniune.

35 În al treilea rând, lipsa delegării de competențe în cadrul Comisiei în ceea ce privește emiterea scrisorii în litigiu este un aspect care ține de analiza fondului cauzei, iar nu de cea a caracterului atacabil al acestei scrisori.

Aprecierea Curții

36 Cu titlu introductiv, este necesar să se constate că argumentul Comisiei întemeiat pe caracterul inoperant al prezentului motiv nu poate fi admis. Astfel, reiese cu claritate din argumentația recurentei dezvoltată în susținerea acestui motiv că ea contestă ansamblul motivelor ordonanței atacate privind criteriile aplicate de Tribunal pentru a stabili dacă scrisoarea în litigiu constituie un act atacabil, în sensul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE. În consecință, în cazul în care Curtea ar admite motivul menționat, s-ar considera că această ordonanță este afectată de o eroare de drept, ceea ce ar determina anularea sa (a se vedea prin analogie Hotărârea din 5 aprilie 2017, Changshu City Standard Parts Factory și Ningbo Jinding Fastener/Consiliul, C-376/15 P și C-377/15 P, EU:C:2017:269, punctele 44 și 45).

37 În această privință, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că poate face obiectul unei acțiuni în anulare, în temeiul articolului 263 al patrulea paragraf TFUE coroborat cu primul paragraf al acestui articol, orice măsură adoptată de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii, indiferent de forma acesteia, care urmărește să producă efecte juridice obligatorii de natură să afecteze interesele unei persoane fizice sau juridice. Pentru a stabili dacă o măsură urmărește să producă asemenea efecte și, prin urmare, este susceptibilă să facă obiectul unei asemenea acțiuni,

este necesar să se examineze substanța acestei măsuri și să se evalueze efectele respective din perspectiva unor criterii obiective, precum conținutul acesteia, ținându-se seama, dacă este cazul, de contextul adoptării sale, precum și de competențele instituției, ale organului, ale oficiului sau ale agenției care este autoarea acesteia, iar aceste competențe nu trebuie interpretate în mod abstract, ci ca elemente de natură să clarifice analiza concretă a conținutului acestei măsuri (a se vedea în acest sens Hotărârea din 6 mai 2021, ABLV Bank ș.a./BCE, C-551/19 P și C-552/19 P, EU:C:2021:369, punctul 41 și jurisprudența citată, precum și Hotărârea din 18 iunie 2024, Comisia/SRB, C-551/22 P, EU:C:2024:520, punctul 65 și jurisprudența citată).

38 În cazul în care acțiunea în anulare împotriva unui act adoptat de o instituție este introdusă de o persoană fizică sau juridică, Curtea a statuat în repetate rânduri că acțiunea menționată nu poate fi formulată decât dacă efectele juridice obligatorii ale acestui act sunt de natură să afecteze interesele persoanei respective, modificând în mod distinct situația sa juridică (Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 37 și jurisprudența citată).

39 Totuși, trebuie subliniat că jurisprudența citată la punctul anterior a fost dezvoltată în cadrul unor acțiuni introduse la instanțele Uniunii de persoane fizice sau juridice împotriva unor acte ai căror destinatari erau acestea. În cazul în care, precum în speță, o acțiune în anulare este introdusă de un reclamant neprivilegiat împotriva unui act al cărui destinatar nu este, cerința potrivit căreia efectele juridice obligatorii ale măsurii atacate trebuie să fie de natură să afecteze interesele acestui reclamant, modificând în mod distinct situația sa juridică, se suprapune cu condițiile prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE (Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 38).

40 În această privință, ținând seama de obiectul primului motiv invocat, este necesar să se înceapă prin a examina dacă, pentru a admite excepția de inadmisibilitate invocată de Comisie motivată de faptul că scrisoarea în litigiu nu era de natură să producă efecte juridice obligatorii care să afecteze interesele recurentei, modificând în mod distinct situația sa juridică, și să constituie astfel un act atacabil, Tribunalul a aplicat în mod corect criteriile referitoare la caracterul atacabil al unui act, în lumina jurisprudenței citate la punctele 37-39 din prezenta hotărâre.

41 În speță, Tribunalul a arătat, la punctul 21 din ordonanța atacată, că această scrisoare, în primul rând, amintește că participarea recurentei la platforma TERRE nu este posibilă fără ca Comisia să autorizeze în prealabil Confederația Elvețiană să participe la platformă, în temeiul articolului 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195, în al doilea rând, subliniază că nu par a fi îndeplinite condițiile unei asemenea participări și, în al treilea rând, solicită OTS-urilor din Uniune să o excludă pe recurentă de pe platforma menționată cel târziu la 1 martie 2021.

42 În continuare, Tribunalul a constatat, la punctele 23 și 24 din ordonanța atacată, că contextul juridic în care se înscrie scrisoarea în litigiu împiedică calificarea acesteia drept act care urmărește să producă efecte juridice obligatorii în privința recurentei, întrucât articolul 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195 nu prevede dreptul recurentei de a solicita Comisiei și de a obține din partea acesteia autorizarea Confederației Elvețiene și, prin urmare, a OTS-urilor care își desfășoară activitatea în această țară să participe la platformele europene de energie de echilibrare, în special la platforma TERRE.

43 Pentru a susține această concluzie, Tribunalul a arătat, în primul rând, la punctele 25-27 din ordonanța menționată, că din modul de redactare a articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195 rezultă că această dispoziție permite Comisiei numai să adopte o poziție cu privire la

aspectul dacă această participare trebuie autorizată, dar nu îi impune nicio obligație în această privință, Comisia rămânând astfel îndreptățită să refuze o asemenea participare, chiar și în eventualitatea în care condițiile de aplicare a articolului 1 alineatul (6) din acest regulament ar fi îndeplinite.

44 În al doilea rând, Tribunalul a subliniat în esență, la punctele 28 și 29 din aceeași ordonanță, că, deși articolul 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195 stabilește o procedură pe care Comisia trebuie să o urmeze înainte de a adopta o decizie de autorizare, această dispoziție nu conferă recurentei, în calitate de OTS care își desfășoară activitatea în Elveția, niciun drept de a iniția procedura menționată sau de a fi asociată la aceasta în vreun mod, în special în temeiul exercitării unui drept de a fi ascultată. Tribunalul a concluzionat că adoptarea unei decizii prin care să se autorizeze Confederația Elvețiană și, prin urmare, OTS-urile stabilite în acest stat să participe la platformele europene de energie de echilibrare depinde numai de alegerea Comisiei, care dispune în această privință de o putere discreționară.

45 La punctul 30 din ordonanța atacată, Tribunalul a mai adăugat că împrejurarea că recurenta a avut un interes direct și individual în anularea scrisorii în litigiu, în măsura în care prin aceasta din urmă s-a refuzat să se autorizeze Confederația Elvețiană și, prin urmare, OTS-urile stabilite în aceasta să participe la platformele europene de energie de echilibrare, nu este de natură să îi confere un drept de a contesta scrisoarea respectivă întrucât aceasta nu poate fi considerată un act care urmărește să producă efecte juridice obligatorii în privința sa.

46 Or, atunci când a analizat astfel dacă scrisoarea în litigiu constituie o decizie susceptibilă să producă efecte juridice obligatorii „în privința recurentei”, de natură să modifice situația sa juridică, Tribunalul a aplicat în mod eronat criterii proprii situațiilor în care reclamantul este destinatarul actului atacat, iar nu pe cele aplicabile situațiilor în care, precum în speță, reclamantul nu este destinatarul actului atacat. Astfel, în această a doua ipoteză, este suficient să se stabilească faptul că actul respectiv urmărește să producă efecte juridice obligatorii în special în privința destinatarilor săi pentru ca acesta să fie considerat un act susceptibil să facă obiectul unei acțiuni în anulare (a se vedea în acest sens, Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 40). În schimb, în acest stadiu, nu este necesar să se verifice dacă efectele juridice respective sunt de natură să afecteze interesele reclamantului, modificând în mod distinct situația sa juridică, în sensul jurisprudenței citate la punctul 39 din prezenta hotărâre, această verificare fiind efectuată în mod necesar, așa cum indică în esență această din urmă jurisprudență, în stadiul examinării condiției prevăzute la articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, potrivit căreia o persoană trebuie să fie vizată în mod direct și individual de actul pe care îl atacă.

47 În plus, raționamentul Tribunalului, astfel cum este rezumat la punctele 41-45 din prezenta hotărâre, nu ține seama în mod suficient de substanța scrisorii în litigiu, prin care Comisia a considerat nelegală participarea recurentei la platforma TERRE și a impus să se pună capăt acestei participări, în special de împrejurarea că, în această scrisoare, Comisia a constatat că nu erau îndeplinite condițiile impuse de articolul 1 alineatele (6) și (7) din Regulamentul 2017/2195 pentru ca Confederația Elvețiană să poată participa la platformele europene de echilibrare și a solicitat OTS-urilor din Uniune „să restabilească o situație conformă condițiilor de participare la platformele [Uniunii] prevăzute de [acest regulament] și să o excludă pe [recurentă] de pe platforma TERRE cel târziu la 1 martie 2021”.

48 În această privință, este necesar să se constate în plus că faptul că scrisoarea în litigiu nu are forma unei decizii formale a Comisiei, ci pe cea a unei scrisori semnate de o directoare a unei direcții generale a acestei instituții, și anume DG Energie, nu este determinant pentru calificarea sa drept „act atacabil”, în sensul articolului 263 TFUE (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iulie 2008, Athinaïki Techniki/Comisia, C-521/06 P, EU:C:2008:422, punctele 44 și 59, precum și jurisprudența citată). Astfel, împrejurarea că actul vizat îndeplinește sau nu anumite cerințe de formă, și anume în special să fie intitulat în mod corespunzător de către autorul său sau să menționeze dispozițiile care constituie temeiul său legal, nu afectează în principiu calificarea acestuia. Este de asemenea lipsit de importanță faptul că actul în cauză nu a fost notificat de Comisie recurentei, întrucât un asemenea viciu nu este susceptibil să modifice substanța actului menționat (a se vedea în acest sens Hotărârea din 18 noiembrie 2010, NDSHT/Comisia, C-322/09 P, EU:C:2010:701, punctul 47 și jurisprudența citată).

49 În caz contrar, Comisia s-ar putea sustrage controlului instanței Uniunii încălcând cerințele de formă care reglementează adoptarea actului în cauză, cerințe care se impun având în vedere adevărata sa substanță și printre care figurează cele referitoare la competența serviciului care a acționat și la desemnarea corectă a acestui act drept „decizie”. Or, întrucât Uniunea este o comunitate de drept în care actele instituțiilor sale sunt supuse controlului conformității cu tratatul, normele procedurale aplicabile acțiunilor cu care este sesizată instanța Uniunii trebuie să fie interpretate în cea mai mare măsură posibilă astfel încât aceste norme să primească o aplicare care să contribuie la îndeplinirea obiectivului de a garanta o protecție jurisdicțională efectivă a drepturilor conferite justițiabililor de dreptului Uniunii (a se vedea în acest sens Hotărârea din 17 iulie 2008, Athinaïki Techniki/Comisia, C-521/06 P, EU:C:2008:422, punctul 45 și jurisprudența citată).

50 Or, din refuzul Comisiei de a autoriza Confederația Elvețiană și, în consecință, OTS-urile care își desfășoară activitatea în această țară să participe la platformele europene de energie de echilibrare, în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, coroborat cu cererea adresată OTS-urilor din Uniune de a pune capăt participării recurentei la platforma TERRE reiese că scrisoarea în litigiu urmărește să producă efecte juridice obligatorii.

51 În plus, întemeindu-se, la punctul 29 din ordonanța atacată, pe lipsa unui drept individual al recurentei, în temeiul articolului 1 alineatul (7) din Regulamentul 2017/2195, care ar încadra puterea de decizie a Comisiei, precum și, prin urmare, pe existența unei puteri discreționare a Comisiei în ceea ce privește adoptarea unor decizii în temeiul acestei dispoziții, Tribunalul a adăugat un criteriu referitor la existența unui drept subiectiv care nu reiese din jurisprudența Curții referitoare la caracterul atacabil al unui act, amintită la punctele 37 și 38 din prezenta hotărâre.

52 Prin urmare, Tribunalul a săvârșit o dublă eroare de drept, în măsura în care, pe de o parte, a estimat, fără a lua în considerare adevărata substanță a scrisorii în litigiu, că aceasta nu constituie un act care poate face obiectul unei acțiuni în anulare în temeiul articolului 263 TFUE și, pe de altă parte, a adăugat un criteriu referitor la existența unui drept subiectiv.

53 Pe de altă parte, având în vedere dezvoltările care figurează la punctele 47 și 50 din prezenta hotărâre, nu poate fi decât respins argumentul Comisiei potrivit căruia scrisoarea în litigiu nu face decât să stabilească situația juridică în temeiul Regulamentului 2017/2195 și nu produce niciun efect juridic obligatoriu asupra destinatarilor săi.

54 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, se impune admiterea primului motiv.

55 În consecință, fără a fi necesară examinarea celui de al doilea și a celui de al treilea motiv, ordonanța atacată trebuie anulată.

Cu privire la trimiterea cauzei spre rejudecare Tribunalului

56 În temeiul articolului 61 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, în cazul în care recursul este întemeiat, Curtea anulează decizia Tribunalului. În acest caz, Curtea poate fie să soluționeze ea însăși în mod definitiv litigiul atunci când acesta este în stare de judecată, fie să trimită cauza Tribunalului pentru a se pronunța asupra acesteia.

57 În speță, întrucât Tribunalul a declarat acțiunea inadmisibilă pentru motivul că scrisoarea în litigiu nu este de natură să producă efecte juridice obligatorii, Curtea nu este în măsură, în acest stadiu al procedurii, să se pronunțe în mod definitiv asupra acesteia.

58 În plus, în susținerea excepției de inadmisibilitate pe care a invocat-o, Comisia s-a prevalat nu numai de faptul că scrisoarea în litigiu nu este un act atacabil, ci și de faptul că recurenta nu are calitate procesuală activă, întrucât această scrisoare nu o privește în mod direct.

59 În această privință, trebuie amintit că, în conformitate cu articolul 263 al patrulea paragraf TFUE, o persoană fizică sau juridică nu poate formula o acțiune împotriva unei decizii adresate unei alte persoane decât dacă decizia menționată o privește în mod direct și individual (Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 65).

60 În ceea ce privește, pe de o parte, aspectul dacă recurenta este vizată în mod direct de scrisoarea în litigiu, care este adresată OTS-urilor din Uniune, rezultă dintr-o jurisprudență constantă că această condiție impune întrunirea a două criterii cumulative, și anume ca măsura contestată, în primul rând, să producă în mod direct efecte asupra situației juridice a particularului și, în al doilea rând, să nu lase nicio putere de apreciere destinatarilor care sunt însărcinați cu punerea sa în aplicare, aceasta având un caracter pur automat și decurgând doar din reglementarea Uniunii, fără aplicarea altor norme intermediare (a se vedea în acest sens Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 66, precum și jurisprudența citată).

61 Pe de altă parte, cu privire la aspectul dacă Deutsche Post este vizată în mod individual de scrisoarea în litigiu, trebuie amintit că, potrivit jurisprudenței constante a Curții, alte subiecte decât destinatarii unei decizii nu pot pretinde că aceasta le privește în mod individual decât dacă această decizie le afectează în considerarea unor calități care le sunt specifice sau a unei situații de fapt care le caracterizează în raport cu orice altă persoană și, ca urmare a acestui fapt, le individualizează analog cu modul în care ar fi individualizat destinatarul unei asemenea decizii (a se vedea în acest sens, Hotărârea din 13 octombrie 2011, Deutsche Post și Germania/Comisia, (C-463/10 P și C-475/10 P, EU:C:2011:656, punctul 71, precum și jurisprudența citată).

62 În plus, faptul că Tribunalul a indicat, la punctul 30 din ordonanța atacată, că „împrejurarea că reclamanta a avut un interes direct și individual în anularea scrisorii [în litigiu] […] nu este de natură să îi confere un drept de a contesta scrisoarea menționată, din moment ce aceasta din urmă nu poate fi considerată un act care urmărește să producă efecte juridice obligatorii în privința sa […]”, în lipsa oricărei motivări care să susțină existența unui asemenea interes direct și individual, trebuie să se analizeze ca fiind o considerație neesențială, întrucât este emisă în ipoteza

în care s-ar constata un interes individual și direct. Această considerație nu este, în orice caz, relevantă, întrucât Tribunalul a concluzionat că scrisoarea în litigiu nu constituie un act care urmărește să producă efecte juridice obligatorii.

63 În aceste condiții, cauza trebuie trimisă spre rejudecare Tribunalului pentru ca acesta să se pronunțe cu privire la aspectul dacă recurenta este în mod direct și individual vizată de scrisoarea în litigiu, precum și, dacă este cazul, cu privire la cererea sa de anulare a acestei scrisori.

Cu privire la cheltuielile de judecată

64 Întrucât cauza este trimisă spre rejudecare Tribunalului, cererile privind cheltuielile de judecată aferente prezentei proceduri de recurs se soluționează odată cu fondul.

Pentru aceste motive, Curtea (Camera a cincea) declară și hotărăște:

1) **Anulează Ordonanța Tribunalului Uniunii Europene din 21 decembrie 2022, Swissgrid/Comisia (T-127/21, EU:T:2022:868).**

2) **Trimite cauza spre rejudecare Tribunalului Uniunii Europene.**

3) **Cererile privind cheltuielile de judecată se soluționează odată cu fondul.**

Semnături